Euroopa Parlament
2024-2029

Tööhõive- ja sotsiaalkomisjon
Esimees

Johan Van Overtveldt
Esimees
Eelarvekomisjon
BRÜSSEL

Teema: Arvamus Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi kasutuselevõtmise kohta (Hispaania taotlus – EGF/2026/002 ES/Galicia automotive ancillary) (2026/0195(BUD))

Austatud esimees

Tööhõive- ja sotsiaalkomisjonile tehti kõnealuse menetluse raames ülesandeks esitada Teie komisjonile arvamus ning komisjon otsustas selle esitada kirja vormis.

Tööhõive- ja sotsiaalkomisjon arutas küsimust ning otsustas oma 10. septembri 2026. aasta koosolekul esitada eelarvekomisjonile kui vastutavale komisjonile allpool toodud arvamuse.

Lugupidamisega

Li Andersson

ARVAMUS

A. arvestades, et Hispaania esitas 7. aprillil 2026 taotluse EGF/2026/002 ES/Galicia automotive ancillary, et saada koondatud töötajate toetuseks loodud Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondist (EGF) rahalist toetust seoses koondamistega, mis on tehtud autotööstuse abitööstuses, kuhu kuuluvad NACE Revision 2 osade (täpsemalt esitatud allpool taotluse kokkuvõttes) alla liigitatud majandussektorid Hispaanias NUTS 2 piirkonnas Galicias (ES11);

B. arvestades, et Hispaania esitas taotluse määruse (EL) 2021/691 artikli 4 lõike 2 punkti c kohase sekkumiskriteeriumi alusel, mille kohaselt on sekkumise aluseks see, kui vähemalt neljakuulise võrdlusperioodi jooksul (kõnealusel juhul 15. septembrist 2025 kuni 15. jaanuarini 2026) lõpetab tegevuse vähemalt 200 koondatud töötajat, kes tegutsevad samas NACE Revision 2 osa tasemel määratletud majandussektoris või eri majandussektorites ja asuvad samas NUTSi 2. tasandi piirkonnas; arvestades, et NUTSi 2. tasandi piirkonnas Galicias (ES11) koondati 313 töötajat; arvestades, et pärast taotluse hindamist järeldas komisjon kooskõlas kõikide EGFi määruse kohaldatavate sätetega, et EGFist rahalise toetuse andmise tingimused on täidetud;

C. arvestades, et lisaks juba osutatud töötajatele kuulub rahastamise nõuetele vastavate toetusesaajate hulka 358 töötajat, kes koondati samadest ettevõtetest enne või pärast nelja kuu pikkust võrdlusperioodi; arvestades, et kõik need töötajad lõpetasid tegevuse EGFi määruse artikli 6 esimese lõigu punkti b kohaselt kuue kuu jooksul enne võrdlusperioodi algust 15. septembril 2025 ja/või võrdlusperioodi lõpu ja käesoleva ettepaneku vastuvõtmisele eelneva päeva vahel; arvestades, et rahastamisnõuetele vastavaid toetusesaajaid on kokku 671;

D. arvestades, et 16. juulil 2026 kiitis komisjon heaks ettepaneku võtta vastu otsus EGFi kasutuselevõtmise kohta Hispaaniale rahaliste vahendite eraldamiseks, et toetada koondatud töötajate naasmist tööturule;

E. arvestades, et alates 2024. aastast on Hispaania autoosade tootmisharu olukord pidevalt halvenenud; arvestades, et 2025. aasta oktoobris vaatas sektori tööandjate ühendus (Sernauto) läbi oma aasta lõpu prognoosid, mille kohaselt pidid tulud vähenema peaaegu 2 % ja tööhõive 1 % (3 000 töökoha võrra), märkides kokkuvõttes vähenemist teist aastat järjest; arvestades, et 2024. aastal registreeriti sektoris 41 238 miljardi euro suurune müük, mis tähendab eelmise aastaga võrreldes 0,7 % vähenemist, ja ka otsene tööhõive vähenes 0,7 %, lisaks vähenesid oluliselt tootmisinvesteeringud (–12,3 %) ning teadus- ja arendustegevuse investeeringud (–2 %); arvestades, et need arvud kinnitavad, et kohandamine ei ole tsükliline, vaid kajastab pigem marginaalide ja mahtude ümberkorraldamist Hispaania autoosade tarnijate klienditurgudel;

F. arvestades, et Galicia autoosade ettevõtjad suunavad oma toodangut peamiselt ekspordiks ja 60–70 % toodangust on suunatud ELi ning et see tähendab, et igasugune nõudluse kõikumine Euroopas mõjutab otseselt nende ettevõtjate tegevust, töökoormust ja töökohtade stabiilsust; arvestades, et oodatust madalam Euroopa-poolne nõudlus ning kaubandus- ja tarnehäired kokku on kahjustanud toodangu ostmise stabiilsust ja takistanud uute mudelite turuletoomist, samuti on investeeringuid suunatud ümber elektrifitseeritud platvormidele ja elektroonilise sisu suurenenud kasutamisele, mis on

kaasa toonud töökohtade kaotamise Vigo piirkonnas (Stellantis, selle toetava tööstuse võrk ja osade tarnijad);

G. arvestades, et niisugune tööjõukulu näitaja sõiduki kohta, mis näitab tööjõu kogukulu toodetud ühikute kohta, on elektrifitseerimise ja marginaalide karmistamise ajal muutunud kriitiliseks muutujaks; arvestades, et madalate tööjõukuludega riigid, nagu Maroko (90 eurot sõiduki kohta) ja Türgi (350 eurot), kasutavad ära suure osa uuest tööstusvõimsusest, samas kui keskmise kuluga riigid, nagu Hispaania (850 eurot), peavad hoidma end konkurentsivõimelisena tõhususe suurendamise, spetsialiseerumise ja parema logistika abil ning et see lisab veelgi survet, eelkõige väiksema marginaaliga segmentides;

H. arvestades, et kõik need tegurid kokku on sundinud tegema struktuurilisi kohandusi kogu Galicia autotööstuse väärtusahelas, mille tulemuseks on ajutise koondamise kavad ja koondamised (nt Stellantis, Akwel Vigo Spain või CTAG), ettevõtete maksejõuetusmenetlused ja likvideerimised (nt Cablerías Auto S.L. või Troqueles y Moldes de Galicia);

I. arvestades, et hinnanguliselt osaleb meetmetes 400 koondatud töötajat;

J. arvestades, Hispaania on teatanud, et individuaalsete teenuste kooskõlastatud pakett on vastavalt EGFi määruse artikli 7 lõikele 4 koostatud ametiühingutega konsulteerides;

K. arvestades, et EGF ei ületa iga-aastast maksimaalset summat, milleks on 30 miljonit eurot (2018. aasta hindades), nagu on ette nähtud nõukogu 17. detsembri 2020. aasta määruse (EL, Euratom) 2020/2093 (millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027) artikliga 8;

palub tööhõive- ja sotsiaalkomisjon seepärast vastutaval eelarvekomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. tuletab meelde, et EGFi eesmärk on näidata üles solidaarsust toetusesaajatega ja pakkuda neile tuge; on seisukohal, et EGFi rahalist toetust tuleks peamiselt kasutada aktiivseteks tööturupoliitika meetmeteks ja individuaalseteks teenusteks, mille eesmärk on aidata toetusesaajatel kas oma algsel tegevusalal või väljaspool seda kiiresti kvaliteetsele ja püsivale töökohale naasta; rõhutab, kui oluline on valmistada töötajaid ette Euroopa majanduse ja ühiskonna hädavajalikuks rohe- ja digiüleminekuks ning töötajaid selles üleminekus toetada; kordab sellega seoses liidu olulist rolli, millega aidatakse muu hulgas EGFi kaudu rahastada õiglaseks üleminekuks vajalike kvalifikatsioonide omandamist, nagu on ette nähtud Euroopa roheleppes;

2. nõustub komisjoniga, et EGFi määruses sätestatud tingimused on täidetud ja Hispaanial on õigus saada nimetatud määruse alusel rahalist toetust summas 2 725 100 eurot ehk 85 % kogukulust 3 206 000 eurot, mis sisaldab individuaalsete teenuste kulusid summas 3 046 000 eurot ning ettevalmistus-, haldus-, teavitamis- ja reklaami- ning kontrolli- ja aruandlustegevuse kulusid summas 160 000 eurot;

3. märgib asjaolu, et Hispaania on esitanud kõik vajalikud kinnitused selle kohta, et riiklikes ja ELi õigusaktides kollektiivse koondamise kohta sätestatud nõuded on täidetud ning kavandatud meetmetele juurdepääsu võimaldamisel ja nende rakendamisel

järgitakse võrdse kohtlemise ja mittediskrimineerimise põhimõtteid;

4. rõhutab, et Hispaania on kinnitanud, et EGFist rahalist toetust saavad meetmed ei saa rahalist toetust liidu muudest rahastamisvahenditest;

5. märgib, et koondatud töötajatele pakutav individuaalne kooskõlastatud pakett koosneb järgmistest meetmetest: a) kutsenõustamine, b) koolitus: 1) valdkonnaülene koolitus, mis hõlmab järgmisi õppeaineid: nii esmased kui ka edasijõudnud taseme digioskused, tööstuse digitaliseerimine, sealhulgas programmid Industry 4.0 ja 5.0, tööstuslik andmepädevus, programmid MES ja SCADA, RPA protsesside automatiseerimine ja tööstusautomaatika (nt PLCd), tööalaste riskide ennetamine, tootmisprotsesside kestlikkuse suurendamine ja võõrkeeled; 2) oskuste täiendamine kooskõlas CEAGA aruandega koolituse ja tööhõive kohta Galicia autotööstuses (november 2025) ning Galicia autotööstuse üldkavaga aastateks 2025–2027; 3) ümberõpe, mille käigus omandatakse uus kutsekvalifikatsioon, on eelkõige suunatud kursustele, mis on seotud võtmesektoriga, näiteks aeronautika, taastuvenergia, transport ja ladustamine ning taristu- ja tööstusrajatiste hooldus, kus on olemas suur suutlikkus tööstuses vajaminevate elukutsete jaoks; 4) ettevõtluskoolitus neile, kes soovivad hakata tegutsema iseenda tööandjana, c) aktiivse tööotsimise toetamine, d) tööle naasmise järgne juhendamine ning e) rahaline toetus ja stiimulid: 1) osalemise stiimul: töötajad, kes osalevad meetmetes ja järgivad kokkulepitud tööle naasmise meetmeid, saavad kuni 400 eurot, mis makstakse välja kas ühekordse maksena või osamaksetena; 2) rahaline toetus pendelrändekulude katmiseks: rahastamiskõlblikud kulud hõlmavad ühistranspordi või erasõiduki läbisõidu (0,26 eurot/km), teemaksude, parkimise, toitlustamise ja majutusega seotud kulusid kuni 340 euro ulatuses koolituskursuse kohta; 3) rahaline toetus ülalpeetavate isikute hooldajatele: hoolduskohustustega osalejatele (nt laste, eakate või puudega ülalpeetavate olemasolu korral) makstakse kuni 20 EUR suurust päevaraha, et hüvitada koolitusel osalemisega seotud lisakulud; 4) uue töökoha leidmise stiimulid: palgatöötajana või iseenda tööandjana tööd alustavad inimesed saavad 200 eurot kuus maksimaalselt kuue kuu jooksul. Selle stiimuli eesmärk on julgustada töötajaid, eelkõige vanemaealisi, tööturule jääma ja tagada nende kiire tööturule naasmine;

6. rõhutab eelkõige EGFi määruse artikli 7 lõike 2 tähtsust, milles nõutakse, et kooskõlastatud paketi koostamisel prognoositaks tulevasi tööturu väljavaateid ja nõutavaid oskusi, mis on kooskõlas üleminekuga ressursitõhusale ja kestlikule majandusele, ning et seejuures keskendutaks eelkõige digitaalsel tööstusajastul vajalike oskuste levitamisele;

7. tuletab meelde EGFi määruse artikli 7 lõike 2 punktis b sätestatud võimalust võtta kooskõlastatud paketi raames piiratud ajavahemikul erimeetmeid, muu hulgas maksta lapsehoiutoetust, et hõlbustada tööotsijate osalemist kavandatud meetmetes.